

Ministerul Educației și Cercetării Științifice
Școala gimnazială nr. 1 comuna Dumbrava Roșie
Dumbrava Roșie, Neamț
Ștrada Dumbravei, nr:71
Telefon/ Fax: 0233 / 282419
mail: sc_dumbrava_rosie@yahoo.com
web: <http://scldr.ro>

MINISTERUL
EDUCAȚIEI ȘI
CERCETĂRII
ȘTIINȚIFICE

” SUCCES-ul SCOLAR, O NORMALITATE !”

Program de pregătire suplimentară a elevilor de clasă a VIII-a pentru Evaluarea Națională 2016

METODĂ DE CREȘTERE A PERFORMANȚEI ȘCOLARE

” SUCCES-ul SCOLAR, O NORMALITATE !”

Program de pregătire suplimentară a elevilor pentru Evaluarea Națională

INTRODUCERE

Calitatea este un termen atât relativ, cât și abstract, căruia fiecare dintre noi îi atribuie o interpretare diferită. Cele mai uzuale definiții folosite astăzi sunt: „Modul în care toate proprietățile unui produs, proces sau serviciu sunt conforme cu cerințele stabilite pentru el, cu cele necesare aplicației pentru care a fost proiectat”, „Abilitatea de a îndeplini toate așteptările cumpărătorului de bunuri și servicii”. Gradual, am ajuns la concluzia că nu există grade de calitate, există un concept al calității și unul al noncalității, fără alte definiții intermediare.

Oricum, calitatea nu este niciodată accidentală, ea este întotdeauna rezultatul unui efort inteligent.

*„Succesul nu este final, eșecul nu este fatal:
Curajul de a continua, contează cu adevărat.”*

Winston Churchill

Realizarea calității unui proces sau serviciu presupune existența unui complex organizațional focalizat pe îndeplinirea cerințelor stabilite pentru acel proces sau serviciu. Acest lucru este cu atât mai important cu cât este vorba despre procesul educațional, care, trebuie să recunoaștem, este un proces de importanță vitală în viața fiecărei generații, un proces care formează caractere, personalități și care modelează societatea.

Pentru asigurarea calității proceselor care se desfășoară într-o instituție de învățământ preuniversitar este necesară existența unei structuri minimale la nivel de unitate, constând într-o Comisie a calității, din care să facă parte atât managementul școlii, cât și toate cadrele didactice care contribuie la desfășurarea activităților educative din unitate. Acest consiliu ar trebui să aibă prerogative extinse la nivelul: stabilirii programelor de învățământ ce vor fi utilizate în școală; al manualelor ce vor fi studiate la clasă, la toate disciplinele; stabilirii standardelor de evaluare atât pentru cadrele didactice, cât mai ales pentru elevi; identificării, analizei, deciziei și rezolvării oricărei probleme care apare în școală înainte de a atinge faza de conflict; identificării căilor de urmat, a metodelor și tehnicilor ce vor fi folosite pentru îmbunătățirea continuă a calității procesului educativ; evaluării programelor de dezvoltare pe termen mediu și lung etc. Pentru realizarea tuturor sarcinilor ce revin acestui „consiliu”, în mod operativ, este necesară înființarea cercurilor de calitate la nivelul fiecărei clase, care să acționeze ca organ operativ la nivelul școlii.

” SUCCES-UL SCOLAR, O NORMALITATE !”

Program de pregătire suplimentară a elevilor pentru Evaluarea Națională

Excelența, reușita dar și eșecul sunt realități construite de sistemul școlar - afirmă Ph. Perrenoud. Același autor identifică trei mecanisme complementare, pe care le consideră "o triplă fabricare a eșecului".

Ele privesc:

1. curriculumul - drumul pe care trebuie să-l parcurgă elevii; în condițiile în care nu pleacă nici din același punct și nici nu au aceleași resurse, inegalitatea este constant recreată pe parcursul traseului școlar;
2. tratamentul pedagogic nediferențiat - faptul că elevii sunt tratați la fel, situație exprimată în sintagma "indiferență la diferențe";
3. evaluarea - care contribuie la minimizarea sau, din contră, la dramatizarea inegalităților reale de învățare.

Analiza relației dintre procesele evaluative, pe de o parte, și performanțele școlare, pe de altă parte, conduce la concluzia că, actele evaluative nu pot fi considerate prin ele însele factori hotărâtori în asigurarea succesului școlar, după cum nici principala sursă a eșecurilor, dar pot favoriza apariția și menținerea unor asemenea fenomene.

Rolul evaluării în creșterea performanțelor școlare depinde semnificativ de concepția educatorului în legătură cu obiectul, scopul și funcțiile evaluării, concepție care se va reflecta în alegerea și utilizarea metodelor și procedeele de evaluare, în integrarea strategiilor de evaluare în procesul didactic. Astfel, metodele și procedeele de evaluare oferă posibilitatea unei evaluări complexe, veridice și sensibile la diferențele individuale dintre elevi; îmbinarea lor oportună poate conduce la informații relevante referitoare la rezultatele și progresele pe care aceștia le înregistrează. Activarea dinamică a strategiilor de evaluare (inițială, formativă-formatoare, sumativă) valorifică potențialul de învățare și personalitatea elevilor. Evaluarea, cea formativă mai ales, oferă repere pentru identificarea dificultăților elevilor, pentru remedierea lor, pentru mobilizarea resurselor psihice și promovarea efortului pentru propria depășire și dobândirea autonomiei în învățare.

Argumentele teoretice și experimentale demonstrează că evaluarea își manifestă rolul specific în creșterea performanțelor școlare numai în relație cu predarea și învățarea. Astfel, pot fi înțelese rezultatele școlare și semnificațiile lor, nevoile de dezvoltare, motivațiile și conduitele elevilor.

Deci, deplasarea accentului de la evaluarea care măsoară, notează, sancționează, clasifică, la evaluarea care măsoară, apreciază, reglează, motivează, are efecte puternice

asupra învățării și asupra personalității elevilor. Printr-o astfel de perspectivă a evaluării, educatorul își manifestă mai pregnant rolul de formator.

Introducerea acestor concepte care să ducă, în final, la realizarea unei calități controlabile, măsurabile și repetitive a procesului educativ presupune reanalizarea și punerea pe alte baze a întregului sistem de organizare internă a unității de învățământ. Acest element este extrem de important deoarece activitatea desfășurată pe parcursul unui an trebuie să facă obiectul unei analize interne realizate la sfârșitul unui an de învățământ, analiză care să ofere elementele necesare atât pentru evaluarea activității desfășurate, cât și pentru îmbunătățirea continuă a proceselor intrinseci activității educative la nivelul școlii. Un element extrem de important pentru realizarea cu succes a activităților ce vor duce la calitate este procesul comunicațional.

Această comunicare trebuie să se realizeze pe orizontală, deoarece, în realizarea calității, toți actorii concurenți sunt egali. Trebuie să menționăm și faptul că ar exista și aici actori care să ghideze, consilieze sau să modereze toate acțiunile.

Aceștia vor fi cei care au experiență în problemele de calitate, experiență rezultată din studiu, implementare și evaluare a unor procese, și, de cele mai multe ori, aceștia nu fac parte din colectivul școlii, ci sunt persoane din afara sistemului de învățământ, specializate în aceste activități.

Procesul de perfecționare trebuie să aibă loc permanent și să se desfășoare la toate nivelurile, fără obstacole, întoarceri sau orice fel de constrângeri. Pentru reușita activităților nu trebuie uitată munca cu elevii. Țelurile și misiunea unității de învățământ nu pot fi realizate fără conștientizarea relativ la calitate a acestora și antrenarea lor în toate acțiunile pe care le presupune întregul proces. Conștiința pentru calitate va avea la nivelul elevilor atât o influență imediată, prin creșterea performanțelor școlare, cât și pe termen lung, prin formarea unor caractere și personalități care să perceapă calitatea ca un proces conștient, permanent, natural și intrinsec personalității fiecăruia. În tot acest proces trebuie avut în vedere faptul că nimic nu este neînsemnat și lipsit de importanță.

De aceea, de modul de organizare, analiză, conducere, implementare, control și feedback depinde succesul oricărei încercări de a atinge calitatea în procesul educativ. În concluzie, în termeni simpli, calitatea procesului educativ poate fi caracterizată prin răspunsul pe care fiecare îl poate da efectiv la cerințe de genul: spune ceea ce faci; fă ceea ce spui; dovedește ceea ce ai făcut; descrie sistemul tău de calitate; fă acest sistem să funcționeze;

analizează; optimizează; implementează; controlează; corectează elementele sistemului; certifică sistemul.

Nu trebuie neglijat faptul că niciodată două sisteme nu vor fi identice. Întotdeauna va exista cel puțin un element care să le deosebească. Tot la fel nu pot exista două sisteme de calitate identice.

Activitatea școlară se prezintă, în funcționalitatea ei, ca interacțiune multiformă și complexă a numeroși factori. Calitatea procesului didactic și nivelul rezultatelor școlare, succesul sau insuccesul școlar sunt în funcție de calitatea acțiunii acestor factori, a funcționalității lor.

Unii acționează ca factori interni și privesc condiția biopsihică a subiecților, iar alții sunt externi, referindu-se la cadrul în care se realizează activitatea de instruire-învățare. Factorii interni se constituie ca elemente componente definitorii ale capacității de învățare și cuprind determinanți biologici – de vârstă, starea sănătății, potențial de muncă etc. – precum și însușiri psihice, cognitive și noncognitive, referitoare la nivelul de dezvoltare intelectuală, atitudini, interese, aspirații, aptitudini. În categoria factorilor externi se pot distinge aspecte psihopedagogice, care privesc organizarea și desfășurarea procesului de învățământ (concordanța dintre conținut și capacitatea de asimilare a elevilor, metodologia aplicată, pregătirea profesorilor și etosul pedagogic al acestora etc.)

Succesul școlar exprimă performanța echivalentă cu atingerea obiectivelor propuse în activitatea școlară, raportându-se la totalitatea rezultatelor obținute:

- nivelul de pregătire științifică;
- acumularea cunoștințelor și formarea abilităților de aplicare a acestora;
- dezvoltarea capacităților intelectuale;
- formarea unor trăsături de personalitate;
- interesul și motivația pentru învățatură;
- capacitatea de a se instrui, de a deveni.

În organizarea și desfășurarea procesului didactic se pot întâlni numeroase aspecte cu efecte negative asupra performanțelor școlare, cum ar fi:

1. rigiditatea ritmurilor de învățare pentru toți elevii, ignorându-se dificultățile întâmpinate de elevii cu ritmuri mai lente;
2. numărul mare de elevi în clasă, precum și eterogenitatea claselor face dificilă luarea în considerare a particularităților psihice ale elevilor;

3. diferențele semnificative între cadrele didactice în ceea ce privește natura și nivelul exigențelor față de elevi;
4. stiluri didactice deficitare (suprasolicitarea intelectuală și nervoasă, subiectivitate în evaluare, etc.).

În grupa factorilor externi care influențează randamentul școlar se includ și condițiile de mediu familial socio-cultural ca și cele care privesc cadrul didactico-material al școlii, resursele disponibile – mijloacele de învățământ – și condiția estetică a mediului școlar. Este cunoscut, de asemenea, rolul hotărâtor pe care îl au, pentru reușita școlară, clasa de elevi, climatul de muncă, emulația din cadrul grupului, nivelul aspirațiilor și performanțelor acestuia, cu incidență puternică asupra motivației elevilor față de învățatură.

Pentru definirea rolului diferiților factori care concură la asigurarea randamentului școlar se impun câteva sublinieri:

- reușita școlară este rezultatul ansamblului factorilor, partea de contribuție a fiecăruia fiind variabilă și dependentă de relațiile funcționale dintre aceștia;
- factorii interacționează, fiecare având fie un rol complementar celui alt;
- influența factorilor nu e fatală, ei înșiși sunt modificabili.

Astfel, însușirile psihice (nivelul intelectual, interesele, motivația ș. a.), deși reprezintă variabile relativ constante, se dezvoltă treptat sub influența procesului de învățământ bine organizat. Procesele intelectuale, cele afective și atitudinile se pot schimba prin acțiunea coroborată a mediului familial, socio-cultural și școlar.

Cunoașterea factorilor care condiționează rezultatele școlare permite identificarea căilor prin care se asigură reușita școlară a elevilor. Un factor cu efecte multiple asupra succesului școlar îl reprezintă organizarea și desfășurarea procesului de învățământ. Aceasta presupune cunoașterea elevilor și adaptarea activității didactice, a conținutului acesteia, a metodelor și formelor de desfășurare la particularitățile elevilor și a grupurilor de elevi, situați sub nivelul mediu sau cu posibilități deosebite. Unei psihologii diferențiate trebuie să-i corespundă o pedagogie individualizată.

Nuanțarea este impusă de diferențele care există între elevi în ceea ce privește posibilitățile lor interne de a răspunde la solicitările externe, succesul (insuccesul) școlar presupunând cu necesitate raportarea performanțelor la aceste posibilități. Așa, de exemplu, un rezultat evaluat cu nota 7 se înscrie în limitele succesului pentru un elev cu posibilități mai reduse sau poate fi estimat ca insucces pentru un elev cu posibilități mai mari. Din această cauză aprecierea stării de succes sau insucces nu se poate face luând în considerare doar

criteriul eficienței, exprimat în notele școlare ale elevilor. Succesul sau insuccesul școlar îmbracă forme concrete de manifestare, diferite de la o situație la alta sau de la un elev la altul.

Respectarea diferențelor individuale presupune crearea unor situații de instruire care să permită elevilor înaintarea pe căi diferite, pentru atingerea acelorași obiective. Adaptarea acestor situații de instruire la particularitățile psihofizice ale elevilor nu se poate face în detrimentul unei pregătiri unitare a acestora. Antrenarea și utilizarea unei game cât mai extinse a proceselor psihice amplifică caracterul formativ al învățământului și creează condiții favorabile pentru activitatea ulterioară de învățare. Cunoștințele sunt indispensabile pentru realizarea acestui deziderat. Efectul lor pe planul învățării depinde, însă, de modul în care sunt prelucrate și transmise cu ajutorul strategiilor didactice.

Ca proces, învățarea include o serie întreagă de componente psihice, diferite de la un elev la altul, care se interpun și mijlocesc această transpunere. Finalitatea ei vizează deopotrivă asimilarea cunoștințelor și dezvoltarea acestor componente. În consecință, organizarea situațiilor de instruire urmează să asigure condiții favorabile activității de învățare ca proces complex de informare și formare, de asimilare a cunoștințelor și dezvoltare a componentelor structurale ale personalității umane. Este vorba de a crea situații care să faciliteze participarea activă a elevului în procesul de învățare. Activizarea presupune angajarea efectivă a potențialului și a întregii energii spirituale de care dispune pentru îndeplinirea sarcinilor de învățare. Ea este cu atât mai intensă, cu cât gama proceselor mintale antrenate este mai extinsă. C. W. Taylor a constatat că dacă în procesul de învățământ se apelează numai la memorie se poate sconta că 50% dintre copii vor obține rezultate peste medie. Prin antrenarea și a altor procese psihice se poate ajunge ca procentul copiilor cu rezultate bune să crească simțitor.

Rezultatele școlare ale elevilor nu depind numai de aptitudinile acestora, ci reprezintă, mai degrabă, "eficiența școlară" a aptitudinilor condiționate de o serie de calități: interesele, motivația, perseverența, stabilitatea emoțională, atitudinea față de învățatură ș. a.

Potrivit teoriei învățării depline (B. Bloom, John Carrol ș.a.) există elevi care învață mai repede și elevi care învață mai lent. Una din căile prin care cei din urmă pot obține rezultate mai bune constă în a le acorda timpul de învățare de care au nevoie.

Aceeași concepție este susținută și reprezentanții teoriei intelectualiste (Galperin și J. Bruner) potrivit căreia orice elev poate învăța un conținut dacă sunt folosite metode și procedee adecvate în activitatea de predare / învățare și dacă se asigură condiții adecvate

învățării. Rezultă că succesul școlar depinde în ultimă instanță de găsirea metodelor și mijloacelor adecvate.

Printre metodele de diminuare a eșecului școlar, respectiv de creștere a performanței școlare amintim:

1. structurarea colectivului de elevi pe microgrupuri în funcție de gradul de performanță școlară;
2. elaborarea unor itemi diferiți pentru fiecare microgrup;
3. folosirea metodelor activ-participative: problematizarea, învățarea prin descoperire, brainstormingul, activitatea pe grupe de elevi și împărțirea de sarcini tuturor membrilor grupului;
4. formarea unui stil individual de muncă și a unor trăsături de caracter necesare înlăturării dificultăților în activitatea de învățare;
5. folosirea unor mijloace de învățământ care să capteze atenția elevilor și să le stimuleze interesul pentru învățare;
6. crearea unor situații de instruire care să fie în concordanță cu ritmul de învățare al elevilor;
7. stimularea elevilor prin promovarea unor relații pedagogice între profesor și elev caracterizate prin cooperare, încredere, încurajare.

Înlăturarea sau diminuarea mediocrității elevilor și creșterea performanței școlare presupune așadar, o adaptare în dublu sens, a elevului la activitatea școlară, precum și a școlii la factorii interni ai acestuia.

” SUCCES-ul SCOLAR, O NORMALITATE !”

Program de pregătire suplimentară a elevilor pentru Evaluarea Națională

Proiectul se va desfășura pe o perioadă de 7 luni începând cu luna octombrie 2015 și cu finalizare în luna mai 2016 și are ca obiectiv creșterea ratei promovabilității la examenele de evaluare națională, prin derularea unui program educațional de tip pregătire suplimentară, la disciplinele la care se susțin examenele – Matematică și Limba română. Pentru pregătirea și promovarea examenelor de evaluare națională elevii beneficiază, de asemenea, de activități de consiliere și orientare școlară.

Prin implementarea acestui proiect se urmărește obținerea unor efecte pozitive pe trei paliere:

1. susținerea elevilor claselor a VIII-a și, în perspectiva a celor de a VII-a, pentru pregătirea și promovarea examenelor de evaluare națională, prin elaborarea, testarea și derularea unui sistem unitar tip „Pregătire suplimentară” și prin activități de consiliere și orientare școlară,
2. formarea competențelor profesionale ale cadrelor didactice, în scopul pregătirii acestora pentru organizarea și desfășurarea, pe termen lung, de programe tip „Pregătire suplimentară” și
3. formarea consilierului școlar, care va susține activitățile de asistență psihopedagogică cu rol de pregătire pentru examenele naționale.

Grupul țintă cuprinde elevii din clasele a VII-a (aproximativ 53 elevi) și a VIII-a (aproximativ 57 elevi), din Școala gimnazială nr. 1, comuna Dumbrava Rosie, cu toate structurile, respectiv personalul didactic din școală.

Derularea programului de pregătire suplimentară a elevilor va fi precedat de o serie de activități destinate, pe de o parte, identificării factorilor care influențează formarea efectivă și evaluarea specifică a competențelor cheie necesare pentru susținerea examenelor naționale, precum și particularitățile realizării unui program educațional la nivel local pentru elevii din ciclul gimnazial, iar pe de altă parte, optimizării învățării, prin perfecționarea competențelor

profesionale ale cadrelor didactice implicate în program și prin elaborarea unor resurse de învățare unitare și inovative.

În scopul diagnosticării factorilor care influențează formarea și evaluarea competențelor cheie ale elevilor, vor fi consultați diferiți factori implicați în educație: cadre didactice, consilierul școlar, elevi și părinți.

Elevii pot afirma faptul că motivația pentru învățare este influențată de stilul de predare al profesorilor, de gradul de aplicabilitate practică a disciplinelor predate, de atitudinea profesorilor față de elevi.

Părinții, cu certitudine, conștientizează necesitatea unui program de pregătire suplimentară și consolidarea parteneriatului școală-părinți pentru obținerea unor rezultate bune la evaluarea națională, iar cadrele didactice au accentuat impactul metodelor și tehnicilor interactive asupra performanțelor școlare, conturându-se astfel profilul programului de pregătire suplimentară astfel încât acesta să fie plăcut și motivant pentru îmbunătățirea performanțelor școlare, gestionarea stresului și a emoțiilor elevilor.

Construcția programului de pregătire suplimentară, constituit din patru componente

1. componenta de bază care include activități de pregătire la limba română și matematică,
2. componenta opțională, componenta de consiliere și cea de evaluare, va presupune elaborarea de materialele suport și a resurselor de învățare aferente, proceduri, fișe de lucru, fișe și instrumente de evaluare, fișe de consiliere psihopedagogică, teste de cunoștințe, preteste și post-teste de evaluare, Portofoliul elevului și Portofoliul profesorului pentru competențele din programă la limba română, matematică, Metodologia și Ghidul de implementare a programului de pregătire suplimentară a elevilor.

Vor fi selectați, pe baza unei metodologii specifice, elevii și cadrele didactice implicate în proiect, pe baza analizei profilului școlar al acestora, vor fi amenajate și dotate sălile de curs.

Pentru evaluarea eficienței programului, vor fi aplicate chestionare și instrumente de evaluare a performanțelor, potrivit cărora, de-a lungul programului, elevii au învățat să-și organizeze mai bine timpul și materia de învățat, au experimentat și apreciat modalitatea de învățare în grup, alături de colegii lor. Elevii, în majoritatea lor, vor aprecia programul ca având un impact pozitiv asupra rezultatelor lor la școală: predarea și explicarea subiectelor de

lucrări/teze/examen într-un mod atractiv și interesant, lucrul într-o modalitate practică și interactivă.

Elevii vor recomanda acest program atât colegilor de generație, cât și elevilor de clasa a șaptea, întrucât se va demonstra ca i-a ajutat să învețe cum să-și organizeze mai bine timpul și materia de învățat pentru examenul național, li s-a oferit ocazia de a se folosi de beneficiile lucrului în echipă și sprijinului reciproc între colegi, iar încrederea în sine și în capacitățile personale a crescut.

PROIECT